

EU nieuwsbrief 2018–2019 | 2

De EU Nieuwsbrief van het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG) is bedoeld om leden, studenten en overige belangstellenden, te informeren over (actuariële) ontwikkelingen in Europa en verschijnt drie keer per jaar.

Belangstellenden kunnen zich richten tot het redactiesecretariaat (pascale.heese@ag-ai.nl) voor het regulier ontvangen van deze nieuwsbrief. Copyright berust bij het AG. Het overnemen van passages in andere publicaties is toegestaan met bronvermelding.

In deze nieuwsbrief aandacht voor:

- Pensioenen | 2
- Kapitaalmarktenunie | 4
- Kunstmatige Intelligentie | 6
- FinTech | 8
- Solvency II | 10

Pensioenen

De deadline voor de omzetting van de IORP II Richtlijn in nationaal recht was 13 januari 2019. Geen van de 28 lidstaten heeft omzettingsmaatregelen [medegedeeld](#) aan de Europese Commissie.

Geruchten doen de ronde, dat EIOPA van plan is de blootstelling van Europese pensioenfondsen aan environmental, social and governance (ESG) criteria te analyseren in de tweejaarlijkse stresstest van de sector. Deze vindt plaats in het laatste kwartaal van 2019.

[Het Commissie voorstel](#) voor een verordening betreffende informatieverstrekking met betrekking tot duurzame beleggingen en duurzaamheidsrisico's en tot wijziging van [de IORP II Richtlijn](#) geeft de Europese Commissie de bevoegdheid, door middel van gedelegeerde verordeningen, maatregelen vast te stellen die ervoor zorgen dat het beginsel van de prudent person rekening houdt met ESG-*risico's*. Het Europees Parlement heeft besloten om de gedelegeerde handelingen toe te staan onder IORP II. [Zie rapport Paul Tang](#).

Het standpunt van de Raad van 19 december 2018 – waarin de bepaling over gedelegeerde handelingen is geschrapt – [is hier te vinden](#). [Trilog](#) besprekingen over dit voorstel onder [het Roemeens voorzitterschap](#) zijn begonnen en de indicatieve plenaire zittingsdatum voor de eerste lezing is 16 april 2019 ([zie ook EP-procedurebestand](#)).

[Het Commissievoorstel](#) voor een nieuw Pan-Europees persoonlijk pensioen product (PEPP) biedt nieuwe mogelijkheden voor individuele pensioenopbouw voor Europese burgers. De

Raad begon het verordeningvoorstel te onderhandelen [in de \(politieke\) triloog](#) met het Europees Parlement op 11 oktober 2018. In december 2018 is een politiek akkoord bereikt. De wetgevers leggen momenteel de laatste hand aan het definitieve voorstel. De briefing [EU-wetgeving in uitvoering](#), van de Onderzoeksdienst van het Europees Parlement van 28 november 2018, geeft inzicht in de verschillende standpunten. Het rapport van Sophie in 't Veld [is hier te vinden](#). Het standpunt van de Raad [is hier te vinden](#). [Zie ook het EP-procedurebestand](#). De indicatieve plenaire zittingsdatum voor de eerste lezing is 26 maart 2019. Na goedkeuring, vertaling, ondertekening en publicatie van de verordening moet deze vierentwintig maanden na de inwerkingtreding van toepassing zijn. Daarom kan de toepassingsdatum voor 2021 worden verwacht.

De tweede vergadering van [The High-Level Group on Pensions \(HLG\)](#) vond plaats op 9 november 2018. Deze groep is belast met het opstellen van onafhankelijk beleidsadvies aan de Commissie in twee fasen: een tussentijds verslag over beleidsuitdagingen, gevolgd door een eindverslag met beleidsaanbevelingen tegen december 2019. De HLG werkt momenteel aan het tussentijdse verslag, [zie agenda van de tweede vergadering](#).

Kapitaalmarktenunie

De kapitaalmarktenunie is een EU initiatief dat moet leiden tot verdieping en verdere integratie van de kapitaalmarkten van de 28 lidstaten van de EU. Drie voorstellen van de Europese Commissie met betrekking tot duurzame financiering zijn nog in behandeling bij het EP en de Raad. Het Roemeense voorzitterschap werkt aan deze voorstellen in de hoop dat deze nog voor de verkiezingen van mei 2019 afgerond zijn.

Het eerste is een voorstel voor een verordening betreffende de totstandbrenging van een raamwerk om duurzame beleggingen te bevorderen. Dit voorstel zal de invoering van een classificatiesysteem "taxonomie" mogelijk maken, dat toelaat te beoordelen in welke mate een bepaalde economische activiteit duurzaam is. Het wordt momenteel behandeld in de ECON Commissie van het Europees Parlement. Eén van de rapporteurs is Bas Eickhout (Groenen, NL). Tevens bespreken de lidstaten het voorstel in de Raadswerkgroep 'Sustainable Finance – Taxonomy'.

Het tweede is een voorstel voor een verordening betreffende informatieverstopping in verband met duurzame beleggingen en duurzaamheidsrisico's en tot wijziging van de IORP II Richtlijn (EU). Zie hierover meer onder de kop Pensioenen.

Het derde is een voorstel voor een verordening tot wijziging van Verordening (EU) 2016/1011 inzake koolstofarme benchmarks en benchmarks met een positieve koolstofbalans. Dit voorstel wordt ook behandeld in de ECON Commissie van het Europees Parlement. De rapporteur is Neena Gill (S&D, UK). Haar rapport is op 3 december 2018 aangenomen.

Al in december 2016 heeft de Europese Commissie [een \(technische\) expertengroep](#) inzake duurzame financiering samengesteld om haar te assisteren bij het ontwikkelen van:

- een classificatiesysteem, of “taxonomie”, om de markt duidelijk te maken wat “duurzaam” is;
- een Europees label voor groene investeringsfondsen;
- benchmarks voor koolstofarme beleggingsstrategieën en;
- begeleiding om de bedrijfsmatige openbaarmaking van klimaatgerelateerde informatie te verbeteren.

De groep is operationeel tot juni 2019, met een mogelijke verlenging tot eind 2019. Er zijn vier subgroepen en [hun outreach plannen zijn hier te vinden](#).

Voor het ontwikkelen van een EU-taxonomie vraagt de groep [feedback](#) over de eerste ronde van activiteiten ter beperking van klimaatverandering. De groep heeft ook gebieden geïdentificeerd waar aanvullende technische expertise nodig is. De Commissie zal daarom [verschillende workshops](#) organiseren met als doel deze expertise te verzamelen.

Kunstmatige intelligentie (AI)

De Europese Commissie en de Lidstaten hebben op 7 december 2018 [een gecoördineerd plan voor de ontwikkeling van AI in de EU](#) gepubliceerd. Het doel is de ontwikkeling van AI in Europa te bevorderen. Verder wil Europa het voortouw nemen in AI op basis van ethiek en gedeelde Europese waarden. Om dit vertrouwen te winnen, moet AI ethische normen respecteren die onze waarden weerspiegelen. Besluitvorming moet begrijpelijk en mensgericht zijn.

Op 18 december 2018 heeft [de deskundigengroep op hoog niveau inzake kunstmatige intelligentie \(AI High Level Expert Group of AI HLEG\)](#), bestaande uit 52 door de Commissie in juni 2018 benoemde leden, [de eerste versie van haar ethische richtsnoeren voor de ontwikkeling en het gebruik van AI](#) gepubliceerd. Daarin beschrijven experts uit de academische wereld, het bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld hoe ontwikkelaars en gebruikers ervoor kunnen zorgen dat AI de fundamentele rechten, toepasselijke regelgeving en kernbeginselen respecteert en hoe de technologie technisch robuust en betrouwbaar kan worden gemaakt. In maart 2019 legt de deskundigengroep haar definitieve richtsnoeren voor aan de Commissie, die deze zal analyseren en voorstellen doet voor de verdere uitvoering ervan. De ambitie is om de ethische benadering van Europa met betrekking tot AI ook naar het wereldtoneel te brengen. De Commissie opent samenwerking voor alle niet-EU-landen die bereid zijn dezelfde waarden te delen.

De AI HLEG dient ook als stuurgroep voor het werk [van de Europese AI-alliantie](#). Wie lid is van de AI-alliantie kan met de AI HLEG interageren via een forum. [Klik hier](#) om lid te worden van de European AI-Alliance (via een Futurium account). Leden van de AI HLEG zijn

onder meer [Elisabeth Ling](#) (managing director en researcher products and research metrics bij Elsevier), [Catelijne Muller](#) (Expert and Consultant on Artificial Intelligence & Society bij EESC), [Aimée van Wijsberghe](#) (assistant professor in Ethics and Technology bij TU Delft) en [Cécile Wendling](#) (head of foresight bij AXA).

FinTech

Op 7 januari 2019 publiceerden EIOPA, EBA en ESMA (de ESAs) [hun verslag over de FinTech situatie in de EU](#). Het FinTech-Actieplan van de Europese Commissie had hen daartoe in maart 2018 opdracht gegeven.

Het rapport bevat een vergelijkende analyse van innovatiefacilitators, innovatiehubs en zandbakken. Eenentwintig EU-lidstaten en 3 EER-landen hebben innovatiehubs opgezet, waaronder Nederland. Vijf EU-lidstaten hebben regelgevende zandbakken in gebruik, te weten Nederland, het Verenigd Koninkrijk, Denemarken, Polen en Litouwen.

Innovatiehubs worden meestal benaderd door bedrijven met vragen over (i) gereguleerde activiteiten met betrekking tot betalings- en kredietdiensten en (ii) nieuwe technologieën, waaronder hulpmiddelen voor digitale identificatie van klanten, gedistribueerd grootboek technologie (DLT), online platforms voor bijvoorbeeld peer-to-peer verzekering, robo-advies, elektronische hulpmiddelen voor persoonlijk financieel beheer, Big Data-analyse, slimme contracten en cloudtechnologie. Sommige toezichthouders bieden gestandaardiseerde aanvraagformulieren aan met beschrijvingen van de algemene kenmerken van de innovatieve producten, diensten, bedrijfsmodellen of distributiemechanismen die het onderwerp uitmaken van de vraagstelling, inclusief van de technologie die wordt gebruikt (bijvoorbeeld Blockchain, kunstmatige intelligentie, Machine Learning en Big Data-analyse).

Om het uitrollen van innovatie in de EU mogelijk te maken, reiken de ESAs twee mogelijke oplossingen aan: (i) de ontwikkeling van gezamenlijke ESA-richtsnoeren over

samenwerking en coördinatie tussen innovatiefacilitators en (ii) de oprichting van een EU-netwerk.

Die bezorgdheid over belemmeringen resulteerde in de oprichting van de deskundigengroep [Regulatory Obstacles Financial Innovation Expert Group \(ROFIEG\)](#) door de Europese Commissie, die binnenkort zijn zesde vergadering houdt. ING heeft zitting in deze expertgroep.

Solvency II

Er lopen twee openbare raadplegingen van EIOPA met betrekking tot de herziening van de SII-richtlijn.

De eerste betreffende SII en duurzame financiering, uitgeschreven door EIOPA op 18 januari 2019, is bedoeld als [een oproep voor data](#) (call for evidence). Het doel is om informatie te verzamelen van marktdeelnemers over de integratie van duurzaamheidsrisico's in de activa en passiva van (her)verzekeraars en heeft betrekking op de praktijken op het gebied van klimaatverandering in investeringsbeleid, waardering van activa, acceptatiebeleid, opname van klimaatrisico's in technische voorzieningen en het SII-risicokader voor natuurrampen-gebeurtenissen. Deadline voor inzending is 8 maart 2019. Onder duurzaamheidsrisico's worden verstaan milieu-, sociale en governance-risico's. Momenteel is de beoordeling van omgevingsfactoren, met name klimaatverandering, het verst gevorderd in theorie en praktijk. EIOPA [moet de Commissie een Opinie aanleveren](#) over de duurzaamheidsrisico's en SII op 30 september 2019.

De tweede betreft [een Oproep voor input voor de Solvency II-rapportage en -publicatievereisten](#).

EIOPA wordt gevraagd om in het kader van de 2020 herziening ook de vereisten voor toezichtrapportage en publieke openbaarstellingen (pijler III in SII) te evalueren om te beoordelen of de vereisten geschikt blijven, met name of de vereisten een risico gebaseerd beleid mogelijk maken en een evenredige benadering. EIOPA zal over de conclusies van

Disclaimer

Alhoewel dit werk is opgesteld op basis van betrouwbare bronnen en nauwkeurig onderzoek, is ICODA European Affairs in geen enkel opzicht verantwoordelijk voor de informatie die is gepubliceerd in deze EU-nieuwsbrief.

Deze Nieuwsbrief is geschreven door Lodewijk Buschkens en Lieve Lowet, partners bij ICODA European Affairs. Beiden hebben elk meer dan twintig jaar praktijkervaring in Brussel. ICODA is sinds 1991 actief op het gebied van Europese belangenbehartiging. Het kantoor van ICODA is gevestigd midden in de Europese wijk van Brussel. Vanuit deze centrale positie verleent het bureaudiensten aan het bedrijfsleven, nationale en lokale overheden, NGO's, de Europese Commissie en Europese koepelorganisaties. Naast monitoring bestaat de dienstverlening uit advisering en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van European Affairs. ICODA adviseert haar cliënten over de te volgen lobbystrategie, de juiste timing van de lobby en de wijze van informatieverstrekking aan de Europese beleidsmakers.

Research afgesloten op 2 februari 2019

Koninklijk Actuarieel Genootschap